

Türkiye’de Kentleşme Başlığı Altında Hazırlanmış Kayıtlı Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Bibliyometrik İncelenmesi¹

*

Ahmet Kurt²

ORCID: 0000-0001-8595-867X

Bülent Eskin³

ORCID: 0000-0002-7990-4138

Öz

Kentlerdeki nüfus artışı ve sanayileşme; konut yetersizliği, gecekondu sorunu, işsizlik, çevre sorunları, trafik sorunu ve güvenlik sorunu gibi çok sayıda kentsel sorunu da beraberinde getirmiştir. Tüm bu sorunların çözümü sürdürülebilir kentleşme yaklaşımı ile mümkündür. Ayrıca bilim politikalarının en önemli referans kaynaklarından biri olan bibliyometrik çalışmalar günümüzde bu sorunların çözümü için ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, 1978-2018 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinde kentleşme başlığı altında kaydedilen yüksek lisans ve doktora tezlerini, bibliyometrik analiz tekniğini kullanarak çeşitli parametreler doğrultusunda incelemektir. 2018 yılı sonuna geldiğinde Türkiye’de kentleşme başlığı altında 276 lisansüstü tez yazılmıştır. Bu tezlerin 63 tanesi doktora tezi, 213 tanesi ise yüksek lisans tezidir. İleriki yıllarda çalışma konusu olan kentleşme başlığı haricinde kent, kentleşme politikası ve kentsel sorunlar gibi başlıklarda bibliyometrik çalışmalar gerçekleştirilebilir. Ayrıca, bu konularda ülkeler, bilim dalları ve yayın üreten kamu ve özel sektör arasındaki karşılaştırmalar literatüre katkıda bulunmak için yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kentleşme, Bibliyometrik çalışma, Tez*

¹ Bu çalışma Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanan Türkiye’de Kentleşme ve Çevre Sorunları Alanında Hazırlanmış Kayıtlı Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik İncelenmesi isimli tezden üretilmiştir.

² Okul Müdürü, Yenice Şehit Hüseyin Aytürk Çok Programlı Anadolu Lisesi,
E-mail: ahmettkurt81@hotmail.com

³ Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, E-mail: b_eskin@hotmail.com

Bibliometric Investigation of Registered Master's and Doctoral Thesis Prepared Under the Title of Urbanization in Turkey

*

Ahmet Kurt⁴

ORCID: 0000-0001-8595-867X

Bülent Eskin⁵

ORCID: 0000-0002-7990-4138

Abstract

Population growth and industrialization in cities have brought along many urban problems such as lack of housing, slum problems, unemployment, environmental problems, traffic problems and security problems. The solution of all these problems is possible with sustainable urbanization approach. In addition, bibliometric studies, which are one of the most important reference sources of science policies, come to the fore at the present time to solve these issues. In this context, the main purpose of this study is to examine the master and doctorate theses registered under the title of urbanization in the Thesis Center of the Council of Higher Education between 1978 - 2018 in line with various parameters by using bibliometric analysis technique. 276 master and doctoral theses have written under the title of urbanization in Turkey by the end of 2018. 63 of these theses are doctoral theses and 213 of them are master's theses. Bibliometric studies can be performed on topics such as city, urbanization policy and urban problems in the following years except for the subject of urbanization. In addition, in this topics comparisons of the countries, branches of science and the between public and private sectors producing publications will be useful for contributing to literature.

Keywords: *Urbanization, Bibliometric study, Thesis*

---

⁴ School Principal, Yenice Şehit Hüseyin Aytürk Multi-Program Anatolian High School,
E-mail: ahmettkurt81@hotmail.com

⁵ Asts. Prof., Aksaray University, E-mail: b_eskin@hotmail.com

Giriş

Günümüzde dünyada ve Türkiye’de kırsal alanlardan kent ve çevrelerine insanların göç etmesiyle yoğun nüfuslu bölgeler oluşmaktadır. Bu durum beraberinde ekonomik, teknolojik, siyasal, sosyo-psikolojik nedenlerle birlikte kentleşme kavramını ortaya çıkarmaktadır.

Kentleşme, sosyolojik, ekonomik ve demografik açılardan yapılmış birçok değişik tanımları bulunan bir kavramdır. Bu tanımların her biri konuyu belirli bakış açılarından ele almaktadır. Fakat kentleşme, bütün bu bakış açılarını bünyesinde bulunduran bir kavram olduğu için, kısıtlı bakış açıları ile yapılacak her tanımlamanın beraberinde eksiklikleri de bulunmaktadır (Kaya, 2019, s. 42).

Kent sayısının ve kentlerde yaşayan nüfusun artmasını anlatan kentleşmenin dar anlamdaki tanımı demografik özellik taşır. Sanayileşme ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında artan oranda örgütlenme, işbölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikim süreci ise kentleşmenin geniş anlamdaki tanımıdır. Kentleşmenin bu geniş tanımı demografik boyutun yanı sıra kentleşmenin ekonomik, toplumsal ve siyasal boyutunu da içine almaktadır (Keleş, 2012, s. 31).

Nüfus artışı ve sanayileşme sonucu ortaya çıkan kentleşme olgusu, çok sayıda kentsel sorunu da beraberinde getirmektedir. Bu sorunlar arasında konut yetersizliği, gecekondular sorunu, işsizlik, çevre sorunları, trafik sorunu, güvenlik sorunu ve gelir adaletsizliği yer almaktadır. Günümüzde bu sorunlar o kentte yaşayan insanların sorunu olmaktan çıkmış, kentin bulunduğu tüm ülkeyi ilgilendiren sorunlar haline gelmiştir. Tüm bu sorunların çözümü çevresel, sosyal ve ekonomik teknolojik boyutların birlikte dikkate alındığı sürdürülebilir kentleşme yaklaşımı ile mümkündür (Demirtaş, 2011, s. 337). Ayrıca Türkiye’de bu konulara analitik yaklaşımlarla çözüm önerileri getirecek özgün akademik çalışmalara da ihtiyaç vardır. Bu kapsamda bilim politikalarının en önemli başvuru kaynaklarından birisi olan bibliyometrik çalışmalar ön plana çıkmaktadır.

Bibliyometrik çalışmalarda belirli bir alanda belirli bir dönemde ve belirli bir bölgede kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş yayınlar ve bu yayınlar arasındaki ilişkiler sayısal olarak analiz edilmektedir (Tübitak Ulakbim, 2019). Farklı sebeplerle araştırmacıların başvurduğu bu tür araştırmalarda

belli bir alandaki en verimli araştırmalar ve araştırmacılar tespit edilerek literatüre katkı sağlanmaktadır. Ayrıca bibliyometrik çalışmalar ile farklı konularda ülkeler, ekoller ve kurumlar arasında karşılaştırmalar yapma imkânı da bulunmaktadır(Koehler, 2001, s. 120).

Bibliyometri, bilimsel çalışmaların, konu, yazar, atıf yapılan yazar, atıf yapılan kaynaklar gibi verilerin istatistiksel olarak incelenmesi ile ilgilenmekte, elde edilen istatistiksel sonuçlar doğrultusunda belirli bir disipline ait genel yapının ortaya çıkarılmasını da sağlamaktadır(Zan, 2012, s. 15). Ayrıca bibliyometri çalışmaları araştırmayı kolaylaştırdığı, belirli bir alanda farklı çalışmalar arasında ilişki kurarak regresyon, korelasyon gibi istatistiksel teknikler ve faktör analizinin yapılmasını sağladığı için araştırmacılar tarafından son yıllarda tercih edilmektedir(Subramanyam, 1983, s. 35).

Bibliyometrik analiz tekniğinin kullanıldığı bu çalışma kapsamında, Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi'nde bulunan ve 1978-2018 yılları arasında kentleşme alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin çeşitli parametreler doğrultusunda incelemesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu çalışmada bir başka amaç, bulguların tek bir çalışma çatısı altında toplanması ve araştırmacıların tek kaynak üzerinden çok sayıda çalışma verilerine ulaşmasıdır.

İlgili Literatür

Günümüzde oldukça popüler olan bibliyometrik çalışmalar ile Türkiye'de birçok konu başlığında çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca bilim alanlarının gelişimi de bibliyometri kullanılarak takip edilmektedir(Altaş ve Acar, 2018, s. 2).

Literatür incelendiğinde Türkiye'de hazırlanmış yüksek lisans ve doktora tezi ile ilgili birçok çalışmaya ulaşmak mümkündür. Satır'ın (1998) "Bibliyometrik analizler" başlıklı tezi bu konuda hazırlanan ilk çalışmalardan biridir(YÖKTEZ, 2019).

Türkiye'de günümüze kadar bibliyometri üzerine toplam 26 yüksek lisans ve doktora tezi yazılmıştır. Bu tezlerden 12'si 2019 ve 2020 yıllarında yazılmıştır(YÖKTEZ, 2019).

Literatür taraması sonucunda Türkiye'de kentleşme ile ilgili olarak herhangi bir bibliyometrik çalışma yapılmadığı görülmüştür. Yapılan bu araştırmanın ileride konu kapsamında yapılacak çalışmalara temel oluşturacağı düşünölmektedir.

Yöntem

Bu çalışmanın ana materyalini literatür incelemesi neticesinde elde edilen yerli ve yabancı birincil ve ikincil kaynaklar ile Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde kayıtlı bulunan yüksek lisans ve doktora tezleri oluşturmaktadır. Çalışmanın hazırlanma sürecinde üniversite ve belediye kütüphanelerinden, çeşitli elektronik kütüphanelerden, internet arama motorlarından, Yükseköğretim Kurulu tez tarama motorundan, bu konuda yayımlanan bilimsel makale ve bildirimlerden yararlanılmıştır.

Bu çalışmada, 1978-2018 yılları arasında (40 yıl) Türkiye’de kentleşme başlığı altında yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri çeşitli parametreler doğrultusunda bibliyometrik analiz tekniği kullanılarak incelenmiştir. Bu doğrultuda Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi web sayfasının tarama bölümüne kentleşme anahtar sözcüğü yazılarak lisansüstü tezlerin ayrıntılı olarak analizi yapılmıştır. Çalışmada kullanılan bibliyometrik parametreler arasında; tezin türü, yöntemi, yazıldığı dili, sayfa sayısı, erişilebilirlik durumu, yazıldığı yılı, yayımlandığı üniversite, yayımlandığı enstitü, yayımlandığı anabilim dalı, danışman unvanı, danışmanı ve yapıldığı il yer almaktadır.

Türkiye’de Kentleşme Başlığı Altında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik İncelemesi

Bu başlık altında yapılan incelemelerde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi’nin <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> web sitesi kullanılmıştır(YÖKTEZ, 2019).

Tablo 1. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı

Türü	Frekans	Yüzde (%)
Doktora	63	22.83
Yüksek Lisans	213	77.17
Toplam	276	100

2018 yılı sonu itibarıyla Türkiye’de kentleşme başlığı altında 276 lisansüstü tez yazılmıştır. Yazılan bu tezlerin 63’ü doktora tezi, 213’ü ise yüksek lisans tezidir. Doktora tezleri toplam tezlerin %22.83’ünü oluştururken (Tablo 1) yüksek lisans tezleri toplam tezlerin %77.17’sini oluşturmaktadır.

Tablo 2. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımı

Araştırma Yöntemi	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam Frekans	Yüzde (%)
Nitel	47	146	193	69.93
Nicel	11	50	61	22.10
Karma	5	3	8	2.90
Tespit Edilemeyen	-	14	14	5.07
Toplam	63	213	276	100

Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde kayıtlı bulunan, kentleşme başlıklı 276 lisansüstü tezin 193'ünde, (%69.93) nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. 61 tez (%22.10) ise, (Tablo 2) ise nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yazılmıştır. Ayrıca karma araştırma yöntemleri kullanılarak 8 tez, (%2.90) yazılmıştır. 14 tezin, (%5.07) araştırma yöntemi ise tespit edilememiştir.

Tablo 3. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin yazıldıkları dillere göre dağılımı

Tezin Yazıldığı Dil	Doktora		Yüksek Lisans		Toplam	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Türkçe	54	85.71	198	92.96	252	91.30
İngilizce	9	14.29	15	7.04	24	8.70
Toplam	63	100	213	100	276	100

Türkiye'de kentleşme başlığı altında hazırlanan 63 doktora tezinin (Tablo 3) 54'ü, (%85.71) Türkçe yazılmıştır. 9 doktora tezi ise İngilizce yazılmıştır. Yazılan 213 yüksek lisans tezinin 198'inin, (%92.96) Türkçe yazıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu tezlerin 15'inin, (%7.04) ise İngilizce yazıldığı belirlenmiştir. Genel toplamda ise yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin 252'si, (%91.30) Türkçe, 24'ü (%8.70) İngilizce yazılmıştır.

Tablo 4. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımı

Sayfa Sayısı	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam Frekans	Yüzde (%)
0-100	2	32	34	12.32
101-200	9	149	158	57.25
201-300	27	29	56	20.29
301-400	17	3	20	7.25
401-500	4	-	4	1.45
501 ve üzeri	4	-	4	1.45
Toplam	63	213	276	100

Kentleşme başlığı altında incelenen lisansüstü tezlerin %57.25'i (Tablo 4) 101 ile 200 sayfa arasındadır. 100 sayfanın altında yazılan tez ise %12.32'dir.

Ayrıca Türkiye’de %20.29’u 201 ile 300 sayfa arası, %7.25’i 301 ile 400 sayfa arası, %2.90’ı 400 sayfa ve üzeri tez yazılmıştır.

Tablo 5. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin erişilebilirlik durumu

Erişilebilirlik	Doktora		Yüksek Lisans		Toplam	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Erişilebilir Tez	39	61.90	128	60.09	167	60.51
Erişilemez Tez	24	38.10	85	39.91	109	39.49
Toplam	63	100	213	100	276	100

Kentleşme alanında yazılan 63 doktora tezinin (Tablo 5) 39 (%61.90) tane-sine erişilebilmektedir. Ayrıca yazılan 213 yüksek lisans tezinin 128’i (%60.09) erişilebilir tez iken 85’i (%39.91) erişilmez tezdır. Genel toplamda ise yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin 167’si erişilebilir tez iken 109’u erişilemez tezdır. Tezlerin toplam erişilebilirlik oranı %60.51 iken erişilemez tez oranı %39.49’dur.

Tablo 6. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıl	Doktora		Yüksek Lisans		Toplam	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
1985	1	1.59	2	0.94	3	1.09
1986	-	-	1	0.47	1	0.36
1988	-	-	1	0.47	1	0.36
1989	-	-	4	1.88	4	1.45
1990	-	-	3	1.41	3	1.09
1991	-	-	3	1.41	3	1.09
1992	1	1.59	3	1.41	4	1.45
1993	2	3.17	3	1.41	5	1.81
1994	2	3.17	3	1.41	5	1.81
1995	2	3.17	3	1.41	5	1.81
1996	2	3.17	5	2.35	7	2.54
1997	2	3.17	8	3.76	10	3.62
1998	-	-	2	0.94	2	0.72
1999	2	3.17	5	2.35	7	2.54
2000	4	6.35	4	1.88	8	2.90
2001	-	-	2	0.94	2	0.72
2002	4	6.35	10	4.69	14	5.07
2003	3	4.76	5	2.35	8	2.90
2004	4	6.35	12	5.63	16	5.80
2005	1	1.59	8	3.76	9	3.26
2006	1	1.59	14	6.57	15	5.43
2007	1	1.59	6	2.82	7	2.54
2008	1	1.59	8	3.76	9	3.26
2009	1	1.59	9	4.23	10	3.62
2010	2	3.17	10	4.69	12	4.35

2011	3	4.76	7	3.29	10	3.62
2012	6	9.52	8	3.76	14	5.07
2013	2	3.17	9	4.23	11	3.99
2014	4	6.35	13	6.10	17	6.16
2015	1	1.59	11	5.16	12	4.35
2016	4	6.35	7	3.29	11	3.99
2017	4	6.35	12	5.63	16	5.80
2018	3	4.76	12	5.63	15	5.43
Toplam	63	100	213	100	276	100

1986-1991 yılları arasında, 1998 ve 2001 yıllarında kentleşme başlıklı doktora tezi yayımlanmamıştır. En fazla doktora tezi ise %9.52 ile (Tablo 6) 2012 yılında yazılmıştır. Bu başlıktaki en fazla yüksek lisans tezi ise %6.57 ile 2006 yılında yapılmıştır. 1986 ve 1988 yıllarında 1'er adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır.

2006 yılından itibaren kentleşme başlığı altında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının sayısında hızlı bir artış olmasının önemli nedeni Türkiye'nin 81 iline üniversite açılmasıdır. Ayrıca son yıllarda artan kentsel sorunların araştırmacıları kentleşme alanında çalışma yapmaya yönlendirdiği düşünülmektedir.

2014 yılında doktora ve yüksek lisans tezi olarak bu başlıkta toplamda 17 adet tez yazılmış olup bu değer %6.16 ile en yüksek değere sahiptir. 1987 yılında bu konuda yüksek lisans ve doktora tezi bulunmamaktadır.

Tablo 7. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin hazırlandıkları enstitülere göre dağılımı

Enstitü	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam Frekans	Yüzde (%)
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü	-	1	1	0.36
Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü	1	1	2	0.72
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	-	5	5	1.81
Fen Bilimleri Enstitüsü	19	47	66	23.91
Güvenlik Bilimleri Enstitüsü	-	2	2	0.72
Güzel Sanatlar Enstitüsü	1	2	3	1.09
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1	1	2	0.72
Savunma Bilimleri Enstitüsü	-	1	1	0.36
Sosyal Bilimler Enstitüsü	41	151	192	69.57
Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü	-	2	2	0.72
Toplam	63	213	276	100

Türkiye’de kentleşme başlığı altında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi’nde kayıtlı bulunan 276 tezin 192 tanesi (Tablo 7) sosyal bilimler enstitüsü (%69,57) bünyesinde hazırlanmıştır, fen bilimleri enstitülerinde ise 66 tez (%23,91) yapılmıştır. Ayrıca, eğitim bilimleri enstitüsü’nde 5 adet, (%1,81) güzel sanatlar enstitüsü’nde 3 adet, (%1,09) deniz bilimleri ve işletmeciliği enstitüsü, sağlık bilimleri enstitüsü ve mühendislik ve fen bilimleri enstitüsülerinde ise 2 şer adet, (% 0,72) Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü ile savunma bilimleri enstitüsülerinde ise 1 er adet (%0,36) tez hazırlanmıştır.

Tablo 8. Kentleşme başlıklı tezlerin yayımlandıkları anabilim dalına göre dağılımı

Anabilim Dalı	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam Frekans	Yüzde (%)
Sosyoloji	3	28	31	11.23
Coğrafya	3	7	10	3.62
Uygulamalı Coğrafya	1	-	1	0.36
Mimarlık	-	10	10	3.62
Kamu Yönetimi	4	31	35	12.68
Amerikan Kültürü ve Edebiyatı	1	-	1	0.36
Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi	-	4	4	1.45
Arkeoloji	4	1	5	1.81
Sosyal Yapı-Sosyal Değişme	-	1	1	0.36
Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi	1	3	4	1.45
Farmakoloji ve Toksikoloji	1	-	1	0.36
Felsefe ve Din Bilimleri	1	2	3	1.09
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	3	9	12	4.35
Şehir ve Bölge Planlama	7	7	14	5.07
Sinema Televizyon	-	2	2	0.72
İlahiyat	-	1	1	0.36
Kamu Hukuku	1	-	1	0.36
Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	-	1	1	0.36
Peyzaj Mimarlığı	-	5	5	1.81
Tarih	2	1	3	1.09
İktisat	1	4	5	1.81
Gayrimenkul Geliştirme	-	1	1	0.36
Halk sağlığı Hemşireliği	-	1	1	0.36
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1	1	2	0.72
Kentsel Sistemler ve Ulaştırma Yönetimi	-	2	2	0.72
Uluslararası İlişkiler	-	1	1	0.36
Şehir Planlama	-	1	1	0.36
Grafik Tasarımı Anasanat Dalı	-	1	1	0.36
Güzel Sanatlar Eğitimi	-	1	1	0.36
Yerleşim Arkeolojisi	1	-	1	0.36
Suç Araştırmaları	-	1	1	0.36
Türk Dili ve Edebiyatı	1	-	1	0.36

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	1	4	5	1.81
Eğitim Bilimleri	-	1	1	0.36
Antropoloji	1	-	1	0.36
İşletme	-	1	1	0.36
İnsan ve Toplum Bilimleri	-	1	1	0.36
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	-	1	1	0.36
Eskiçağ Tarihi	-	1	1	0.36
Toplam Kalite Yönetimi	-	1	1	0.36
İlköğretim	-	1	1	0.36
İnşaat Mühendisliği	1	-	1	0.36
Radyo Televizyon ve Sinema	1	-	1	0.36
Sanat Tarihi	-	1	1	0.36
Kentsel Tasarım	-	1	1	0.36
Müzik Bilimleri	1	-	1	0.36
Toprak Bilimi ve Bitki Besleme	-	1	1	0.36
Güvenlik Bilimleri	-	1	1	0.36
Anabilim dalı yok veya belirlenmemiştir.	22	71	93	33.70
Toplam	63	213	276	100

Türkiye’de kentleşme alanında yazılmış olan 276 adet lisansüstü tezinin 93’ünün, (%33,70) anabilim dalı yok (Tablo 8) veya belirlenmemiştir. Kamu yönetimi anabilim dalı 35 tez, (%12,68) ve sosyoloji anabilim dalı 31 tez, (%11,23) ile kentleşme başlıklı en çok tez yazılan ana bilim dallarıdır. Kentleşme başlığı altında 48 ana bilim dalında lisansüstü tez yazılmıştır.

Tablo 9. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin yayımlandıkları üniversitelere göre dağılımı

Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam Frekans	Yüzde (%)
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	-	1	1	0.36
Adıyaman Üniversitesi	-	1	1	0.36
Adnan Menderes Üniversitesi	-	1	1	0.36
Afyon Kocatepe Üniversitesi	-	2	2	0.72
Akdeniz Üniversitesi	-	1	1	0.36
Anadolu Üniversitesi	-	2	2	0.72
Ankara Üniversitesi	8	6	14	5.07
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	-	1	0.36
Ardahan Üniversitesi	-	1	1	0.36
Atatürk Üniversitesi	1	2	3	1.09
Bahçeşehir Üniversitesi	-	4	4	1.45
Bartın Üniversitesi	-	2	2	0.72
Beykent Üniversitesi	-	1	1	0.36
Bingöl Üniversitesi	-	2	2	0.72
Boğaziçi Üniversitesi	-	2	2	0.72
Celal Bayar Üniversitesi	-	1	1	0.36
Cumhuriyet Üniversitesi	-	6	6	2.17
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	-	1	1	0.36

*Türkiye’de Kentleşme Başlığı Altında Hazırlanmış Kayıtlı Master ve Doktora Tezlerinin
Bibliyometrik İncelenmesi*

Çukurova Üniversitesi	-	1	1	0.36
Dicle Üniversitesi	-	1	1	0.36
Dokuz Eylül Üniversitesi	2	8	10	3.62
Dumlupınar Üniversitesi	-	7	7	2.54
Düzce Üniversitesi	-	1	1	0.36
Ege Üniversitesi	3	4	7	2.54
Erciyes Üniversitesi	1	1	2	0.72
Fatih Üniversitesi	-	1	1	0.36
Fırat Üniversitesi	-	4	4	1.45
Gazi Üniversitesi	5	22	27	9.78
Gaziantep Üniversitesi	1	1	2	0.72
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	-	3	3	1.09
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	-	2	2	0.72
Giresun Üniversitesi	-	1	1	0.36
Hacettepe Üniversitesi	4	6	10	3.62
Haliç Üniversitesi	-	1	1	0.36
İnönü Üniversitesi	1	3	4	1.45
İstanbul Aydın Üniversitesi	-	2	2	0.72
İstanbul Teknik Üniversitesi	7	20	27	9.78
İstanbul Üniversitesi	10	6	16	5.80
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	-	1	1	0.36
Kara Harp Okulu Komutanlığı	-	1	1	0.36
Karabük Üniversitesi	-	2	2	0.72
Karadeniz Teknik Üniversitesi	-	1	1	0.36
Kırıkkale Üniversitesi	-	3	3	1.09
Kocaeli Üniversitesi	-	7	7	2.54
Marmara Üniversitesi	2	7	9	3.26
Mersin Üniversitesi	1	-	1	0.36
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	3	9	12	4.35
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	-	1	1	0.36
Muğla Üniversitesi	-	2	2	0.72
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	-	1	1	0.36
Okan Üniversitesi	-	2	2	0.72
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	3	4	1.45
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	6	4	10	3.62
Polis Akademisi Başkanlığı	-	2	2	0.72
Sakarya Üniversitesi	2	5	7	2.54
Selçuk Üniversitesi	-	7	7	2.54
Süleyman Demirel Üniversitesi	-	7	7	2.54
Trakya Üniversitesi	-	2	2	0.72
Turgut Özal Üniversitesi	-	1	1	0.36
Uludağ Üniversitesi	2	5	7	2.54
Yeditepe Üniversitesi	1	-	1	0.36
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	5	6	2.17
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	-	3	3	1.09
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	-	1	1	0.36
Toplam	63	213	276	100

Gazi Üniversitesi (%9,78), İstanbul Teknik Üniversitesi (%9,78), İstanbul Üniversitesi (%5,80), Ankara Üniversitesi (% 5.07), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (% 4,35) Türkiye’de kentleşme başlığı altında en fazla lisansüstü tezlerin hazırlandığı (Tablo 9) üniversitelerdir.

Gazi Üniversitesi’nde 5 doktora tezi ve 22 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 27 tez, İstanbul Teknik Üniversitesi’nde 7 doktora ve 20 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 27 tez, İstanbul Üniversitesi’nde 10 doktora tezi ve 6 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 16 tez, Ankara Üniversitesi’nde ise 8 doktora tezi ve 6 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 14 tez, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde 3 doktora tezi ve 9 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 12 tez hazırlanmıştır.

Tablo 10. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımı

Danışman	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam Frekans	%
Prof. Dr.	50	78	128	46.38
Prof. Dr. + Prof. Dr. (iki danışmanlı)	1	-	1	0.36
Doç. Dr.	9	60	69	25.00
Yrd. Doç. Dr.	3	70	73	26.45
Dr.	-	2	2	0.72
Öğretim Görevlisi	-	1	1	0.36
Belirtilmemiş	-	2	2	0.72
Toplam	63	213	276	100

Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde kayıtlı bulunan, kentleşme başlıklı 50 adet doktora tezi ve 78 adet yüksek lisans tezi (Tablo 10) profesör doktor (Prof. Dr.) unvanlı akademisyen danışmanlığında yazılmıştır. 1 adet doktora tezi iki Prof. Dr. danışmanlığında yazılmıştır. 69 adet lisansüstü tez ise doçent doktor (Doç. Dr.) unvanlı akademisyen danışmanlığında yazılmıştır. Ayrıca 73 adet lisansüstü tez yardımcı doçent doktor (Yard. Doç.)danışmanlığında, 2 adet yüksek lisans tezi doktor (Dr.) danışmanlığında 1 adet yüksek lisans tezi öğretim görevlisi (Öğr. Gör.) danışmanlığında yazılmıştır.

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tez arama sayfasında iki adet yüksek lisans tezine ait danışman bilgileri mevcut değildir. Bu yüksek lisans tezleri erişime kapalı olması sebebiyle danışmanları ve danışman unvanları tespit edilememiştir.

Türkiye’de kentleşme başlığı altında 4 akademisyen 3 lisansüstü teze 27 akademisyen ise 2 lisansüstü teze danışmanlık yapmıştır. 191 akademisyen ise ayrı ayrı 1 teze danışmanlık yapmıştır.

Tablo 11. Kentleşme başlıklı lisansüstü tezlerin yapıldığı illere göre dağılımı

Araştırma Alanı	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam Frekans	Yüzde (%)
Ankara	24	41	65	23.55
İstanbul	24	60	84	30.43
İzmir	5	12	17	6.16
Bolu	-	1	1	0.36
Adıyaman	-	1	1	0.36
Aydın	-	1	1	0.36
Afyonkarahisar	-	2	2	0.72
Antalya	-	1	1	0.36
Eskişehir	-	2	2	0.72
Ardahan	-	1	1	0.36
Erzurum	1	2	3	1.09
Bartın	-	2	2	0.72
Bingöl	-	2	2	0.72
Manisa	-	1	1	0.36
Sivas	-	6	6	2.17
Çanakkale	-	1	1	0.36
Adana	-	1	1	0.36
Diyarbakır	-	1	1	0.36
Kütahya	-	7	7	2.54
Düzce	-	1	1	0.36
Kayseri	1	1	2	0.72
Elazığ	-	4	4	1.45
Gaziantep	1	1	2	0.72
Tokat	-	3	3	1.09
Kocaeli	-	9	9	3.26
Giresun	-	1	1	0.36
Malatya	1	4	5	1.81
Kahramanmaraş	-	1	1	0.36
Karabük	-	2	2	0.72
Trabzon	-	1	1	0.36
Kırkkale	-	3	3	1.09
Mersin	1	-	1	0.36
Muğla	-	3	3	1.09
Samsun	1	3	4	1.45
Sakarya	2	5	7	2.54
Konya	-	7	7	2.54
Isparta	-	7	7	2.54
Edirne	-	2	2	0.72
Bursa	2	5	7	2.54
Van	0	3	3	1.09
Zonguldak	-	1	1	0.36
Niğde	-	1	1	0.36
Toplam	63	213	276	100

Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde kayıtlı bulunan, kentleşme başlıklı 276 lisansüstü tezin 84 tanesi, (%30,43) İstanbul'da (Tablo 11), 65'i (%23,55) Ankara'da ve 17 tanesi, (%6,16) İzmir'de yazılmıştır. En fazla doktora tezi 24 tez ile Ankara ve İstanbul'da, en fazla yüksek lisans tezi ise 60 tez ile İstanbul'da hazırlanmıştır. Ayrıca Türkiye'de 42 farklı ilde kentleşme başlıklı lisansüstü tez çalışması yapılmıştır.

Kentleşmenin nedenleri arasında olan nüfus artışı, konut yetersizliği, işsizlik, çevre sorunları, trafik sorunu, güvenlik sorunu ve gelir adaletsizliği büyükşehirlerde yoğun bir şekilde yaşanmaktadır. Kentleşmenin nedeni olan bu durumların araştırmacıları büyükşehirler üzerine çalışma yapmaya yönlendirmede etkili olduğu düşünülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Kentleşme başlığı altında 1978-2018 yılları arasında yayımlanan 276 lisansüstü tezin çeşitli parametrelerce incelemesinin yapıldığı çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulgular yorumlanmaktadır. 2018 yılı itibariyle Türkiye'de, kentleşme başlığı altında yayımlanmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik yönden analizine göre aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Yazılan lisansüstü tezler türüne göre incelendiğinde, kentleşme başlığı altında yapılan tezlerin büyük bir oranı yüksek lisans tezidir. Yüksek lisans yapmış olan kişilerin birçoğunun doktora yapmaması yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin arasındaki farkın en büyük nedenidir. Doktorayı kazanma ve eğitim sürecinin, yüksek lisansa kıyasla daha zor olması bu durumun başka bir nedenidir. Ayrıca doktora çalışmalarının daha az olmasına neden olan bir başka etmen ise araştırmacıların bir kısmının farklı alanlara yönelmesidir.

Kentleşme başlığı altında çalışma yapan araştırmacıların yazmış oldukları lisansüstü tezlerde ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemini benimsedikleri gözlenmiştir. Araştırmacıların nitel araştırma yöntemlerini tercih etmelerinde, nicel araştırma yöntemlerinde kullanılan deney, anket, görüşme gibi nicel çalışma verilerinin sayısal analizinin daha zor olduğunu göz önünde bulundurdıkları düşünülmektedir. Yüksek oranda olmasa da, (%2.90) bazı araştırmacıların çalışmalarını zenginleştirmek adına karma yöntemi (nicel-nitel) kullandıkları değerlendirilmektedir.

Lisansüstü tezler yazıldıkları dillere göre dağılımı incelendiğinde, Türkiye'de kentleşme başlığı altında yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin

252 tanesi, (%91.30) Türkçe, 24 tanesi, (%8.70) İngilizce yazılmıştır. Bu sonuçlara göre Türkiye’de kentleşme başlığı altında yazılan lisansüstü tezler yazıldıkları dillere göre değerlendirildiğinde, yazım dili olarak sadece Türkçe ve İngilizce kullanıldığı görülmektedir. Bu alanlarda yazılan lisansüstü tezlerin birçoğu Türkçe yazılmışken, çok az bir kısmı İngilizce olarak yazılmıştır.

Lisansüstü tez çalışmalarında Türkçe yazım dilinin bu kadar yüksek oranda kullanılmasında ki en büyük etmen araştırmacıların kendi ana dillerinde araştırma yapması ve tez yazmasının sağladığı kolaylıklardır. Ayrıca Türkiye’de yabancı dil öğretiminin istenilen seviyelere ulaşamamış olması bu durumun sonucu olarak yabancı bir dilde literatür taraması ve araştırma yapmanın zorluğu araştırmacıları Türkçe tez yazmaya yönlendirmektedir.

Türkiye’de kentleşme ve çevre sorunları başlığı altında yazılan tezlerin yarısından daha fazlası 101 ile 200 sayfa arasında yer almaktadır. Ayrıca 201 ve üzeri sayfa sayısına sahip olan lisansüstü tezlerin çoğunluğunu doktora tezleri oluşturmaktadır. Bu duruma neden olan faktör, doktora tez çalışmalarının yüksek lisans tez çalışmalarına göre daha kapsamlı olmasıdır.

Türkiye’de kentleşme başlığı altında yazılan tezlerin yarısından daha fazlasının erişilebilir olduğu tespit edilmiş olup, özellikle 1990’lı yılların ilk yarısına kadar yazılmış olan lisansüstü tezler Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi’ne yazarları tarafından erişim engeli konularak kaydedildiği tespit edilmiştir. 2000’li yıllardan sonra ise belirtilen başlıkla ilgili yazılan tezlerin çoğunluğu erişime açıktır. Bu durum gelecekte bilimin ve alanın gelişimine katkı sunacaktır.

2018 yılında YÖK’ün girişimi ile başlatılan yasal süreç sonucunda, lisansüstü tezlerin çoğunluğu elektronik ortamda erişime açılmıştır. Erişime açık tez sayısının oranı 2017 yılında %56.3 iken, 2018 yılında %98.7’ye (Tablo 12) yükselmiştir. 2017 yılında sisteme 36610 tez eklenmiştir ve bu yılda erişime açık tez sayıları ise 20617’dir. 2018’de ise sisteme 41816 tez eklenmiştir. Erişime açık tez sayıları ise 41314’tür (Eğitim, 2019). Ayrıca 2018 yılındaki 1.3’lük tezin ulusal güvenlik nedeniyle erişime kapalı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 12. Son yıllarda Türkiye’de yazılan tezlerin erişilebilirlik durumu

Yıl	Sisteme Eklenen Tez Sayısı	Erişime Açık Tez Sayısı	Erişime Açık Tez Sayısının % Oranı
2017	36610	20617	%56.3
2018	41816	41314	%98.7

(Eğitim, 2019)

YÖK'ün 2018'deki açıkladığı erişime açık tüm lisansüstü tez oranına göre kentleşme başlığı altında günümüze kadar yazılan tezlerin erişilebilirlik oranı azdır. İleriki dönemlerde bu başlıktaki lisansüstü tezlerin erişilebilirlik oranının artması alanla ilgili çalışma yapan bilim insanlarına katkı sunacaktır.

Türkiye'de kentleşme alanında 1978-2006 yılları arasında 132 lisansüstü tez yazılırken 2006-2018 yılları arasında 144 tez yazılmıştır. 2006 yılından itibaren kentleşme başlığı altında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının sayısında hızlı bir artış olmasının nedeni Türkiye'nin 81 iline üniversite açılmasıdır.

Türkiye'de kentleşme başlığı altında hazırlanan lisansüstü tezlerin çoğunluğu sosyal bilimler enstitüsü ve fen bilimleri enstitüsü bünyesinde yazılmıştır. Bu durumun nedeni Türkiye'deki sosyal bilimler ve fen bilimleri enstitülerinin fazla olmasıdır. Ayrıca araştırılan konuların kapsamı da bu enstitülerinin çalışma alanı içerisindedir.

Türkiye'de kentleşme başlığı altında 48 farklı anabilim dalında, tez hazırlanmış olması, ileriki yıllarda konunun çok sayıda bilim dalı tarafından incelenerek farklı bakış açılarıyla ele alınmasına ve birçok bilimsel eserin literatüre kazandırılmasına katkı sağlayacaktır. Bu alanlarda çok sayıda lisansüstü tezin anabilim dalının belirtilmemesi, bazı üniversitelerde bu alanda yapılan bilimsel çalışmaların yakın bir zamana kadar anabilim dalı şeklinde oluşturulmamasından kaynaklanmaktadır. Fakat 2006 yılından sonra yazılan bütün lisansüstü tezler anabilim dalı bünyesinde yazılmıştır. Bu durumun nedeni teknolojinin gelişmesine bağlı olarak sistemin veri girişi esnasında anabilim dalı girişini zorunlu tutmasıdır.

Son yıllarda üniversitelerde lisans düzeyinde siyaset bilimi, kamu yönetimi, siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinde kentleşme ve çevre sorunları anabilim dallarının açılmış olması lisansüstü düzeyde kamu yönetimi ve siyaset bilimi ve kamu yönetimi anabilim dalları bünyesinde kentleşme ve çevre sorunları alanında yapılan çalışma sayısını artırmıştır.

Türkiye'de kentleşme başlığı altında en fazla tez Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde yazılmıştır. Bu durumun nedeni büyükşehirlerde bulunan bu üniversitelerin araştırmacılara sunduğu fırsatların fazlalığıdır. Ayrıca bu üniversitelerin bulunduğu iller kentleşmenin fazla olarak yaşandığı yerlerdir.

Türkiye'de kentleşme başlığı altında 4 akademisyen 3'er lisansüstü teze 27 akademisyen ise 2'şer lisansüstü teze danışmanlık yapmıştır. 191 akademisyen ise ayrı ayrı 1'er teze danışmanlık yapmıştır.

Türkiye’de kentleşme başlığı altında yazılan lisansüstü tezlerin en fazla yazıldığı şehirlerin Ankara, İstanbul ve İzmir olduğu belirlenmiştir. Bu durumun nedeni Türkiye’deki diğer şehirlere göre bu şehirlerde nüfusun ve üniversite sayısının fazla olmasıdır. Kentleşmenin yoğun yaşandığı bu illerde mevcut bulunan üniversitelerde çok sayıda lisansüstü tez çalışması yapılması doğru bir yaklaşımdır.

Konu kapsamında yapılabilecek öneriler;

1. Bu çalışmada Ulusal Tez Merkezi’nde bulunan tezler taranırken, tarama alanına kentleşme başlığı yazılmış ve yazılan tezlerin taraması gerçekleştirilmiştir. İleriki yıllarda kentleşme politikası, kentlilik, kentsel sorunlar kelimeleri de dizinde aratılarak yeni çalışmalar yapılabilir.
2. Lisansüstü tezlerin tesliminden önce bibliyometrik çalışmalarla ilgili olarak detaylı bir şekilde dünyadaki ve Türkiye’deki kitaplar, tezler ve makaleler incelenmelidir. Böylece yapılacak olan yeni çalışmalarda karşılaşılan bazı hatalara rastlama ihtimali azalacaktır.
3. Bu alanda yapılan çalışmaların, belirli aralıklarla yapılarak tekrarlanması literatürün güncellenmesine ve zenginleşmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir
4. İlerleyen zamanlarda literatüre katkı sağlamak için bu konuda ülke karşılaştırmaları, bilim dalları karşılaştırmaları, yayın üreten kamu ve özel sektörün karşılaştırmaları gerekmektedir.
5. Bu çalışmada araştırmaya dâhil edilen lisansüstü tezlerin yazım diline bakıldığında; toplam 276 tezdten yalnızca 24 tanesinin yazım dilinin İngilizce olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda yayımlanan tezlerde her ne kadar İngilizce özetlere yer verilmiş olsa da bu yeterli değildir. Bu konunun uluslararası düzeyde araştırmacılar tarafından incelenebilmesi, yapılan atıf sayısının artırılması tezlerin hem İngilizce hem de diğer dillerde yazılmasına bağlıdır. Bu kapsamda yabancı dille yazılan tez sayısının artırılması gerekmektedir.

Extended Abstract

Bibliometric Investigation of Registered Master's and Doctoral Thesis Prepared Under the Title of Urbanization in Turkey

*

Ahmet Kurt

ORCID: 0000-0001-8595-867X

Bülent Eskin

ORCID: 0000-0002-7990-4138

The phenomenon of urbanization, which is as a result of population growth and industrialization in Turkey as well as all over the world has brought many urban problems. Among these problems there are lack of housing, slum problem, unemployment, environmental problems, traffic problem, security problem, migrations, vertical architecture and income injustice. Today, these problems are no longer the problem of people living in cities, have become problems that concern the whole country. The solution of all these problems is possible with the sustainable urbanization approach which takes environmental, social and economic technological dimensions together.

Sustainable urbanization approach is possible with protecting the ecological balance and natural life, using renewable energy sources such as wind and solar energy, recycling urban and industrial wastes, environmentally friendly production methods and increasing the quality and quantity of green environment in urban areas. Also for these issues, original academic studies are needed that can offer some solutions with the analytical approach to the in Turkey. In this context, bibliometric studies, which is one of the most important reference sources of science policies, come to the fore. In these studies, publications produced by individuals or institutions in a specific area in a specific period and in a specific region are analyzed. Contribution is also made to the literature by identifying the most efficient researches and researchers in a particular field in such researches applied by researchers for different reasons. Also, bibliometric

studies have been preferred by researchers in recent years because they facilitate research, provide statistical techniques such as regression, correlation and factor analysis by establishing relationships between different studies in a particular field. In this context, the main purpose of this study is to examine the master and doctorate theses in the Thesis Center of the Council of Higher Education under the title of urbanization between 1978-2018 by using bibliometric analysis technique according to various parameters. In accordance with this purpose, master's and doctorate theses were analyzed in detail typing urbanization word in search section of web page of the Higher Education Council Thesis Center. Some bibliometric parameters were used in the study. These include the type, method, language of the thesis, number of pages, accessibility status, year of writing, university where it was published, institute where it was published, department of publication, consultant title and province where it was made.

276 master and doctorate thesis under the title of urbanization in Turkey is written by the end of 2018. 63 of these theses are Ph.D. theses and 213 of them are master's theses. While master's theses constitute 77.17% of total theses. On the other hand doctorate theses constitute 22.83% of total theses. The main reason for the difference between master theses and doctoral dissertations is that most of the master's students do not have a doctorate. Another reason for this is that the process of obtaining a doctorate education is more difficult than a master's education. In addition, another factor that causes less doctorate studies is that some of the researchers turn to different fields of science.

It has been observed that researchers who study under the title of urbanization mainly adopt qualitative research method in their master's and doctorate theses. It is considered that numerical analysis of quantitative study data such as experiment, questionnaire, and interview used in quantitative research methods is more difficult or these methods are not known to the researchers.

Turkish writing language was widely used in master's and doctorate thesis studies. The greatest factor in the use of the Turkish spelling language in such a high degree in master's and doctorate thesis are the convenience of researching and writing in the native language.

More than half of the theses written under the title of urbanization in Turkey is taken part between 101 and 200 pages. In addition, most of the theses with 201 or more pages are doctoral theses. The factor causing this situation is that doctoral thesis studies are more comprehensive than master thesis studies.

The accessibility rate of theses written under the title of urbanization is low according to data announced by the Council of Higher Education in Turkey. In

the future, the increase in the accessibility rate of master's and doctorate theses under this title will contribute to scientists working in the field.

Since 2006, there has been a rapid increase in the number of master's and doctorate thesis studies under the title of urbanization because of the university opened in Turkey's 81 provinces.

The majority of master's and doctorate theses under the title of urbanization in Turkey is written within the Graduate School of Natural and Applied Sciences and Social Sciences Institute. The reason for this situation is the excessive number of Graduate School of Natural and Applied Sciences and Social Sciences in Turkey. In addition, the scope of the researched subjects is within the study field of these institutes.

The fact that the subject of urbanization is included in 48 departments in Turkey, will contribute to the subject to be examined by many scientific branches from different perspectives and to bring many scientific research to the literature in the following years.

In this research, Ankara, Istanbul and Izmir has been identified as the cities with the highest number of master's and doctoral theses written under the title of urbanization in Turkey. The high population and the number of universities in these cities is considered to be the reason for this situation.

As a result bibliometric studies can be performed on topics such as city, urbanization policy and urban problems in the following years except for the title of urbanization. In addition, in this topics comparisons of the countries, branches of science and the between public and private sectors producing publications will be useful for contributing to literature.

Kaynakça/References

- Altaş, A. ve Acar, Y. (2018). Bibliometric profile of the postgraduate dissertations written in the field of gastronomy. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(3), 1-10.
- Demirtaş, N. (2011). *Turizm ve çevre*. Ankara: Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları.
- Eğitim. (2019). *Hürriyet – Haber*. 09.09.2020 tarihinde <http://www.hurriyet.com.tr/egitim/erisime-acik-tez-sayilarinin-orani-yuzde-99a-cikti-41079989> adresinden erişilmiştir.
- Kaya, E. (2019). Kitaplar: 06.10.2019 tarihinde <http://erolkaya.com/wp-content/uploads/kitaplar/kentlesme-ve-kentlilesme.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Keleş, R. (2012). *Kentleşme politikası*. Ankara: İmge Kitabevi.

- Koehler, W. (2001). Information science as "Little Science":The implications of a bibliometric analysis of theJournal of the American Society for Information Science. *Scientometrics*, 51(1), 117-132.
- Satr, A. (1998). *Bibliyometrik analizler*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Subramanyam, K. (1983). Bibliometric studies of research collaboration: A review. *Journal of information Science*, 6(1), 33-38.
- Tübitak Ulakbim. (2019). *Cahit Arf Bilgi Merkezi | Amaç Bilgi, Araç* 31.03.2019 tarihinde <https://cabim.ulakbim.gov.tr/bibliyometrik-analiz/bibliyometrik-analiz-sikca-sorulan-sorular/> adresinden erişilmiştir.
- YÖKTEZ. (2019). Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi. 13.05.2019 tarihinde <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden erişilmiştir.
- Zan, B. U. (2012). *Türkiyede bilim dallarında karşılaştırmalı bibliyometrik analiz çalışması*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.